…EI KÖNYVTÁR TULAJDONA … VESZPRÉM …

VÁRPALOTAI

Semleges Magyarországot!

NAPLÓ

A Városi Nemzeti Forradalmi Tanács lapja

I. évfolyam, 1. szám — Szombat, 1956. november 3.

Szabadság

Kis irkalapjaimra,
Padokra és fákra,
a porra és a hóra
felírlak én.

Minden beírt papírra,
minden üres papírra,
hamúra, kőre, vérre,
felírlak én.

Ó-képek aranyára,
harcosok fegyverére,
királyi koronákra
felírlak én.

Erdőre, pusztaságra,
fészekre, rekettyésre
s múltbeli Echóra
felírlak én.

Az éj csodáira,
fehér cipó napokra,
a csókos évszakokra
felírlak én.

Az elrongyolt egekre
a penész nap vizére,
a tavas, tünde holdra
felírlak én.

Mezőkre, láthatárra,
tárt szárnyú madarakra,
az árny malmaira
felírlak én.

A hajnal nagy lehére,
tengerre és hajókra,
a tébolyult csúcsokra,
felírlak én.

Felhő pillérekre,
és verítékező viharra,
a méla, únt esőre
felírlak én.

Szikrázó villanásra,
színek tornyaira,
s a meztelen valóra
felírlak én.

A fürge kis dűlőkre,
a fenn lengő utakra,
az égre nyúlt terekre
felírlak én.

A fényre, mely kigyullad,
s a fényre, mely kihuny,
sok kedves otthonomra
felírlak én.

Tükrömnek és szobámnak,
kettészelt gyümölcsére,
tátongó fekhelyemre
felírlak én.

Nyalánk kis kutyusomra,
két nagy tapsi fülére,
balog mancsára is
felírlak én.

Ajtóm szűk pallójára,
meghitt kis tárgyaimra,
az áldó lángú tűzre
felírlak én.

A nászi szép csípőkre,
baráti homlokokra,
s a felém tárt kezekre
felírlak én.

Döbbenet ablakára,
s a mély, mély hallgatásba
elmerült ajakivekre
felírlak én.

Menedékim romjára,
ledőlt fároszimra,
búmnak merő falára
felírlak én.

A vágytalan hiányra,
a meztelen magányra,
a közelgő halálra
felírlak én.

A boldog gyógyulásra,
a szétfoszló veszélyre,
s az újjászült reményre
felírlak én.

S ez az egy szó erejével
születek újra, Téged
felismerni és neved kimondani
SZABADSÁG!

Paul Elouard
(Somlyó György fordítása.)

MOZAIKOK

Az egyik reggel öreg, töpörödött nénike jelent meg a Nemzeti Forradalmi Tanács irodáin. A haja ősz volt, arca ezer meg ezer barázdától volt keresztülszántva, a hangja suttogó, fáradtan, rekedten szólt. — „Mondják meg a Forradalmi Tanácsnak, hogy nekem... nekem maradt egy tehenem, aminek a tejét ezekben a nehéz napokban szeretném felajánlani a csecsemők, a gyerekek számára. De mondják meg, biztosan, ne felejtsék el." — Öreg, őszhajú, fáradthangú, az élettől megviselt nénike volt. Mégis... Résztvesz ő, szerepet vállal a mi forradalmunk győztes megvívásában.

*

Hangos csikorgással állt meg a gépkocsi a Nemzeti Forradalmi Tanács épülete előtt. Négyen szálltak ki belőle, valamennyi fehér köpenyben, és az első percekben bárki joggal mondhatta vo'na rájuk, hogy orvosok. Mintahogy azok is voltak. Orvosok, a forradalom sebeinek gyógyítói, akik Budapestről jöttek Várpalotára a bányászokhoz, az üzemek dolgozóihoz segítséget kérni. Jöttek, mert tudták, hogy szívesen fogadják őket. Lőrincz István, az Egyesült Izzó technikusa, Takács Gyula építész, Domka József műtős és Zékány József bányász úgy találkoztak a budapesti forradalom viharjában. Nem véletlen találkozás volt. A közös cél, a közös akarás hozta össze őket, és amikor megjelentek a várpalotai utcákon, gyógyszert, segítséget kértek valamennyi kívánságuk teljesült. Mert a várpalotai utcán éppúgy, mint az ország valamennyi utcáin most a forradalom, az emberségesség, a magyarság utcái lettek.

*

Október 31-én reggel a lövések és géppfegyver ropogások után a béke és a nyugalom képével lehetett találkozni. Táskákkal hónuk alatt gyerekek siettek az iskolába. Az élet megy tovább és ezt bizonyította mindennél erősebben annak az ezerháromszáz iskolába induló gyereknek a képe, amely egyszerre szakította fel a megkönnyebbülés sóhaját, egyszerre teremtette meg a béke megnyugtató körülményeinek elérkezését.

A forradalom tisztasága

Egy hadsereget le lehet győzni — egy népet soha! Ez a legszebb tanulsága a magyar nép gyönyörű, világot felrázó forradalmának, amelynél különbet Magyarország történelme még nem tudott felmutatni, beleértve 1848. márciusát is.

Gyönyörű a mi forradalmunk, ez a csillogó szemű, lelkes ujjongó fiatalok forradalma. Nemcsak a szabadságot és vele együtt az idegen népek tiszteletét vívták ki a magyarok ezzel a forradalommal, hanem csodálatukat is. Az ország fővárosában, Budapesten óriási harcok folytak, az ávósbanda és az orosz megszállók ellen. Rengeteg kár és anyagi érték pusztult el. Mégis a magyar ifjak közül, a magyar nép közül senkinek nem jutott eszébe harácsolni, valamit eltulajdonitani, mert a mi forradalmunk tiszta, bemocskolhatatlan, szent.

Budapesten jártam egyik nap, hallottam, amit nem akartam elhinni, hogy betört kirakatok mögött ékszerek, órák, ruhák, ezerféle holmi fekszik, bántatlanul. Saját szememmel láttam ezeket és most már elhiszem. Elhiszem, mert ezekben a napokban mindennél fényesebben bontakozott ki a magyar nép igazi jelleme, a becsületesség, a hősiesség hazájuk iránti szeretet.

A forradalom erkölcse nemcsak azt jelenti, hogy a tisztakezű és tisztaszívű forradalmárok az idegen tulajdont nem bántják, hanem az is jellemzi, hogy tiszta szívvel mennek harcolni és ha kell, tiszta szívvel halnak meg. Vajon legyőzhették volna a szovjet megszálló hatalom páncélos szörnyetegeit, jóformán fegyvertelen ifjak, fiuk, lányok, ha nem élteti őket a nép ereje, a szabadság iránti elolthatatlan vágy, amely ezer év óta ég a magyarokban. Vajon mit gondoltak azok akik hadsereggel támadtak, méghozzá idegen hadsereggel a szabadságért küzdő népre. Vajon azt gondolták, hogy le lehet győzni a népet, amely emberi jogokért, a legelemibb létfeltételért, a szabadságért harcol.

A forradalom erkölcse az, hogy a magyar hazafiak, a forradalmárok nem hagyják eltiporni magukat, sem a megszállók páncélosaitól, sem az alattomos ávéhá egyenruhájában, vagy álöltözetében garázdálkodó cinkosaitól. Az ávósokról nem beszélünk, mert az erkölcsüket ismerjük, de vajon gondolt e arra az az orosz katona, aki fegyvert fogott a magyar népre, hogy milyen érzés lehetne a moszkvai lakosoknak, ha egy idegen hatalom Moszkván gázolna végig tankjaival és lőné a békés, védtelen népet, amely nem akar mást, mint a szabadságát kivívni, de azt aztán forrón, feltartóztathatatlanul. Úgy-e érződik ezekből is, hogy a forradalom erkölcse a mi oldalunkon van, hogy szent, nemes küzdelmet vívunk, amelyet eltorzitani nem lehet.

A forradalom erkölcséhez tartozik az egész nemzet ügye iránti áldozatkészség. Budapesten minden van, az egész ország megmozdult, soha nem látott és nem hallott lelkesedéssel, de most igazi lelkesedéssel viszi Budapestre kenyerét, húsát, terményét, az egész szívét. A teherautók végtelen sorai kígyóznak Budapest felé az ország valamennyi országútján, viszik az élelmiszert, viszik a bátorító szót, viszik a fegyveres csapatokat, viszik a forradalom szent ügyének lángját.

A forradalom erkölcse az is, hogy sehol az országban nem volt és nem kerülhet sor személyeskedésre, személyes bosszúra. Mi az ávéh-t letartóztattuk, ügyüket kivizsgáljuk, és majd a szabad, független bíróság dönt személyük fölött. Azonban sem Budapesten, sem az ország más részén nem fordult elő, hogy valaki haragosát lelőtte volna, vagy más módon bosszút állt volna rajta. A mi célunk nem egy-egy kisebb hibát vétő ember megbüntetése, hanem a főbűnösök, a gyilkosok, Rákosi, Gerő, Hegedüs bandájának eltávolítása, az orosz megszállók kivonása. Mi addig nem nyugszunk, amig célunkat el nem érjük.

A forradalom erkölcse Várpalotán is éppen ugy megvan, mint bárhol az országban. A Nemzeti Forradalmi Tanács átvette a hatalmat és azóta éles szemmel vigyáz arra, hogy senkinek a jogait meg ne sértsék, hogy törvényellenességet a városban ne kövessenek el. A forradalom erkölcsének tisztaságát azonban nemcsak az mutatja, hogy a Forradalmi Tanács vigyáz a törvénysértések megakadályozására, hanem az, hogy ilyesmi nem is fordul elő. A forradalmárok, az öntudatos dolgozók, bányászok, kohászok, munkások a város valamennyi lakója azért hisz a szabadságban, a szebb jövőben, mert azt látja, hogy minálunk törvénysértés, törvényellenesség nem volt és nem is lesz.

Ilyen forradalmat még a világ sem látott. Érzi is a magyar nép az egész világ csodálatát, bámulatát. Nemcsak azért, mert a segélyadományok óriási tömege érkezik naponta az országba, hanem azért is, mert valamennyi államférfi, ujság ma a világon arról beszél, hogy a magyar nép olyat tett, amit talán még soha más nem tett, nem követett el és a magyarok ezért a világ népeinek legelső sorába kerültek, a szabad népek családjába kerültek és ott is az őket megillető helyet foglalták el. Mindezt nem érhettük volna el csak forradalommal, csak azzal hogy kivívtuk szabadságunkat. Ehhez hozzájárult a forradalom tisztasága, a szent ügy iránt érzett lelkesedés, amit az egész világ csodál, a forradalom erkölcse.

Azzal kezdtem, hogy egy hadsereget le lehet győzni, egy népet soha! A magyar népet nem győzi le soha senki, amig meglesz benne ez a hatalmas szabadságvágy, ez a hatalmas küzdeni tudás, ez a hatalmas tisztaság, erkölcsi erő, amely ezen a forradalmon végig vonult. A magyar nép nemcsak Magyarország történetébe, hanem a világ történelmébe arany számokkal irta bele az 1956-os évet és ha ez az arany szám a forradalmat jelentette, akkor ennek csillogását mégjobban fokozza, hogy ez a forradalom nemcsak hősies volt, hanem tiszta is. A forradalom erkölcse nálunk magyaroknál lángolt fel a legszebben.

Magyarország semleges lesz!

Nagy Imre beszéde

Nagy Imre csütörtökön este a következőket mondotta a rádióban:

Magyarország népe! A magyar nemzeti kormány a magyar nép és a történelem előtti mély felelősségérzettől áthatva, a magyar nép millióinak osztatlan akaratát kifejezve, kinyilvánitja a Magyar Népköztársaság semlegességét.

A magyar nép a függetlenség és egyenjogúság alapján, az ENSZ alapokmánya szellemének megfelelően igaz barátságban kíván élni szomszédaival, a Szovjetunióval és a világ valamennyi népével. Nemzeti forradalma vívmányainak megszilárdítását és továbbfejlesztését óhajtja anélkül, hogy bármelyik hatalmi csoportosuláshoz csatlakozzék! A magyar nép évszázados álma valósul meg ezzel. A forradalmi harc, melyet a magyar múlt és a jelen hősei vívtak, végre győzelemre vitte a szabadság, a függetlenség ügyét. Ez a hősi küzdelem tette lehetővé, hogy népünk államközi kapcsolataiban érvényesítse alapvető nemzeti érdekét, a semlegességet.

Felhívással fordulunk szomszédainkhoz, a közeli és távoli országokhoz, hogy tartsák tiszteletben népünk megmásíthatatlan elhatározását. Most valóban igaz az a szó, hogy népünk olyan egységes ebben az elhatározásban, mint történelme során talán még soha.

Magyarország dolgozó milliói! Védjétek és erősítsétek forradalmi elszántsággal, önfeláldozó munkával, a rend megszilárdításával hazánkat, a szabad, független, demokratikus és semleges Magyarországot!

*

Nagy Imre előzőleg magához kérette Andropovot, a Szovjetunió magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét. Közölte vele, hogy a Magyar Népköztársaság kormányához értesülések érkeztek újabb szovjet katonai alakulatoknak Magyarországra való bevonulásáról. Követelte ezeknek a szovjet katonai alakulatoknak haladéktalan, azonnali visszavonását. Kijelentette, hogy a magyar kormány a varsói szerződést azonnal felmondja, egyidejűleg kinyilatkoztatja Magyarország semlegességét, az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez fordul és az ország semlegességének védelmére a négy nagyhatalom segítségét kéri.

A Minisztertanács elnöke a budapesti szovjet nagykövettel folytatott tárgyalásról szóbeli jegyzékben tájékoztatta a Budapesten akkreditált összes diplomáciai képviselet vezetőjét. Ugyanakkor táviratilag értesítette az ENSZ főtitkárát az eseményekről és a magyar kormány elhatározásáról és kérte, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete most megnyíló közgyűlésének napirendjére a kérdés tárgyalását soronkívül tűzze ki.

Olaszország kérte a magyar ügy felvételét a rendkívüli közgyűlés napirendjére

Newyork (AFP) Leonardo Vitetti, Olaszország ENSZ-delegátusa, nyomban az amerikai határozati javaslat feletti szavazás után rátért a közgyűlésben Nagy Imre magyar miniszterelnök levelére, amely levél az Egyesült Nemzetek közreműködését kéri a magyar semlegesség megvédésére. Az olasz küldött kéri, hogy a rendkívüli közgyűles intézkedjék a felhívásra adandó válasz illetően. (MTI)

Pezseg az élet Péten

Péten úgy a Nitrogénművekben, mint az Olajgyárban megalakították a munkás tanácsot. Ezek jelentőségére azonban csak most, négy nappal a megalakulás után jöttek rá. Ezt bizonyítja, hogy néhány helyen most változtatnak a tanácsok összetételén. Maga a választás a demokratizmus jegyében zajlott le és úgy látszik, hogy a munkás tanácsok képviselői megoldják feladatukat.

A nitrogén-üzemben egy háromtagú intézőbizottságot választottak, amely a munkás tanácsok ülései között viszi a munkát. Az intézőbizottság elnöke Thomázy Vilmos tervosztályvezető. A volt személyzeti osztály a hivatalos helyiségük. A megalakulás óta már gondoskodtak a lakosság élelmiszerellátásáról. Teherkocsival hordják a burgonyát és a húst. Most a munkások kérésének tesznek eleget, amikor az üzemvezetésben nemkívánatos elemeket leváltják. Így többek között a Gázgyár vezetője helyett Kosda Bélát bízták meg az üzemvezetői teendők elvégzésével, a telepfenntartásnál Galambos Ottó kapott ilyen megbízatást. A műszerész műhelyben is történtek személyi változások. Többeket alacsonyabb munkakörbe helyeztek át, a volt üzemvezetőknek lehetőséget adva fizikai munkavállalásra, ott, ahol a kollektíva befogadja őket. Kardos Ferenc igazgatót, Hidegkuti Károly főmérnököt, Török Jenő főkönyvelőt megerősítették állásában.

Már az első üléseken szó volt a jogtalanul elbocsájtottak visszahozásáról. Egyelőre 1952-től kezdik meg a rehabilitációt. Tudomásunk szerint visszakerül Szőnyi Lajos volt anyagkönyvelő, akit „reakciós" magatartása miatt menesztettek. A személyzeti anyagokat az üzem dolgozóinak kívánságára, személy szerint kiadták. A személyi bosszú ellen a leghatározottabban felléptek.

Üzemenként az ideiglenes munkástanács tagjai a következők: Erőtelep: Szkalos Márton, Istenes Ferenc. Gázgyár: Tóth Károly, Kosda Béla, Göndöcs Károly. Savgyár: Mészáros Ferenc, Böröczki Mihály. Műtrágyagyár: Rózsás Miklós, Dávid János, Horváth Ferenc. Oxigénüzem: Kőhalmy Bálint. Kisüzemek: Timár Jenő Szénkéneggyár: Csik János. Műszaki osztály: Szelner Béla, Szabó Kálmán, Braun Ervin. Adminisztráció: Nagy Lajos, Thomázy Vilmos, Veszprémi Ferenc. Laboratórium: Kupcsik Mária. Központi javítóműhely: Horváth Zoltán, Tóth Gyula, Ritzer Kálmán. Telepfenntartás: Pápai János, Somogyi István. Műszerészműhely: Kovács László. Villamosműhely: Reiner György.

A kőolajipari vállalatnál teljesen a nitrogéngyáriak módszerét követték. Huszonhárom tagú tanácsot választottak meg, háromtagú intézőbizottsággal az élen. Az intézőbizottság tagjai: Krasznai mérnök, Prohászka pénzügyosztályvezető, Nagy László esztergályos. A megalakulás első pillanatától kezdve kapcsolatot tartanak a Nitrogénművek munkás tanácsával, mert egy célért harcolnak, a forradalom ügyének győzelméért. Csatlakozott az ipariőrség is a nemzetőrséghez.

A gyáron belül géprongálódás nem történt. A meglévő nyersanyagot feldolgozzák, de a szovjet csapatoktól mindennemű üzemszolgáltatást megvonnak.

A személyzeti osztály megszűnésével félreállították a vezető állásokból azokat is, akik nem élvezik a dolgozók bizalmát. Az igazgató kérésének eleget tettek, hozzájárultak, hogy visszamenjen Csepelre, a régi munkahelyére. Schler Ödön főmérnököt megerősítették beosztásában.

Nagy Imre miniszterelnök vette át a külügyminiszteri tárcát

A Minisztertanács szűkebb kabinetjének csütörtök délelőtti ülésén úgy döntöttek, hogy a külügyminisztérium vezetését — miniszterelnöki megbízatásának megtartásával — Nagy Imre veszi át. A változást az tette szükségessé, hogy érvényesülhessen a magyar népi kormány új, független politikai irányvonala. az az irányvonal, amely a varsói szerződéssel kapcsolatos azonnali tárgyalásokat és a szovjet csapatok kivonásával kapcsolatos tárgyalásokat tartja legsürgősebb feladatának.

Mindszenty József hercegprímás nyilatkozata

Mindszenty József bíboros hercegprímás csütörtökön délelőtt budai palotájában fogadta a magyar és a külföldi sajtó, rádió és televízió munkatársait és rövid nyilatkozatot tett előttük. A hercegprímás a következőket mondotta:

— Hosszú fogság után szólok a magyar haza valamennyi gyermekéhez. senkivel szemben sincs gyűlölet szívemben.

— Csodálatra méltó hősiesség szabadítja meg most a hazát. A világtörténelemben példátlan ez a szabadságharc: minden dicsőséget megérdemelnek fiataljaink! Hála és imádság az áldozatokért. honvédségünk, munkásságunk. földműves népünk példát mutatott a hős hazaszeretetben.

— Az ország helyzete rendkívül súlyos. Napok óta hiányzik az élet folytatásának minden közös feltétele. A legsürgősebben meg kell találni a kibontakozást.

— Most tájékozódom. két napon belül a kibontakozás útjáról személyes szózatot intézek a nemzethez.

Csütörtökön délelőtt Mindszenty hercegprímást palotájában felkereste Tildy Zoltán államminiszter és Maléter Pál ezredes a honvédelmi miniszter első helyettese. Az államférfiak rövid megbeszélést folytattak a hercegprímással.

A budai prímási palotát egymás után keresik fel a küldöttségek. Csütörtökön délelőtt többek között a hittudományi kar professzorai tettek tisztelgő látogatást a prímásnál. Eljött az egyetemi hallgatók küldöttsége is. Sorra keresik fel Mindszenty Józsefet a katolikus egyház vezetői és a magyar közélet személyiségei.

Lefegyverezték és letartóztatták a veszprémi ávósokat

A veszprémi ávósok — annak ellenére, hogy Tamás helyettes ÁVH vezető ígéretet tett az összetartásra — kiszivárogtak a laktanyából s a Szentkirályszabadján állomásozó orosz parancsnokságtól kértek védelmet. Az orosz parancsnok tegnap közölte velük, hogy nem nyújt számukra további menedéket. Az ávósokat a Megyei Nemzeti Forradalmi Tanács utasítására lefegyverezték és letartóztatásba helyezték.

Kik azok az ávósok?

Népárulók kezében, erőszakszervezetként működött az elmúlt években hazánkban az ÁVH. Egyenruhájuk, módszereik, tevékenységük gyűlöltté tette őket minden magyar ember, hadseregünk minden becsületes katonája előtt...

Gyűlölt tevékenységük koronájaként résztvettek az e mult napokban a forradalmi ifjúság elleni aknamunkában és fegyveres harcban. Soraikban ott találjuk azokat, akik nem ismernek hazát, embert, szülőt, testvért, de az emberi becsületről sincs fogalmuk.

Ők voltak azok, akik meggyilkolták, megsebesítették azokat a fiatalokat, akik október 23-án este a rádióhoz mentek, hogy ott az ifjúság jogos követeléseit az ország népével tudassák.

Ők voltak azok, akik csütörtökön a tüntetők közül megsebesült fiatalokra géppisztolyaikkal tüzeltek. Ők voltak azok, akik az első napon, kedden, foglyul ejtett sebesült fiatalokat egy pincébe dobták anélkül, hogy őket elsősegélyben részesítették volna.

Ők voltak azok, akik hadseregünkben igyekeztek megszervezni az úgynevezett „spicli"-rendszert, hogy más emberek lelkiismerete árán tegyenek félre becsületes embereket az útjukból.

Hazaárulókkal, gyilkosokkal, ellenségeinkkel állunk szemben Olyan ellenséggel. akiknek további tevékenységét minden erőnkkel meg kell akadályoznunk, akiket a leghatározottabban le kell fegyvereznünk!

Kár lenne a konkrét példákat sorolni. Tudjuk. kikkel állunk szemben. Tudjuk azt is, hogy mi a feladatunk. A nép mellett, a néppel együtt kell harcolnunk azért, hogy a kékszalagos sapkák hajdani viselői, akik most polgári ruhában próbálnak megbújni, többé ne árthassanak népünknek!

(Átvettük: a „Magyar Honvéd" című lapból.)

HÍREK
az ország minden részéből

KECSKEMÉT. Hivatalosan meg nem erősített kecskeméti közlések szerint Nyíregyházára szovjet tankok szivárogtak be.

PÉCS. Hírek szerint a dombóvári helyőrséget egy kaposvári ezreddel megerősítették. A szovjet csapatok súlyos utánpótlási nehézségekkel küzdenek, a dombóvári lakosság csak a legszükségesebb élelemmel látja el őket. Pécsett nyugalom van. Komlón fegyveres provokációt fojtottak el. Fegyveres kísérettel 58 gépkocsi élelmet szállítottak Budapestre.

SOPRON. A kék ávósok Ausztria felé igyekeznek elillanni. A forradalmi fegyveres alakulatok sikerrel tartóztatják fel őket. Az ávósok szökésének megakadályozására a határt lezárták.

MISKOLC. Az éjszaka folyamán szovjet tankok érkeztek Miskolcra. Egy részüket a lakosság feltartóztatta. A fővárosból érkezett közlések szerint a szovjet páncélosok a várostól 20—30 km-re gyűrűt képeztek. Úgy tudják, hogy a Pécsről kivonult szovjetek Baja felé tartanak. A sopronlak értesítették Miskolcot, hogy az ÁVH-sok a lakosság megtévesztésére fehér orvosi köpenyben járnak-kelnek.

VESZPRÉM. A volt ÁVH-laktanya körül tegnap éjszaka folyamán kézifegyverekből tüzeltek. Az egyetemi fiatalokat riadóztatták. A rendőrség közölte, hogy a Lenin-liget táján szolgálatukat teljesítő rendőrökre lőttek. A nyugalmat rövid idő alatt helyreállították.

A Nyugdíjintézet hírei

A Nyugdíjügyi Főigazgatóság Forradalmi Bizottsága a kormány utólagos engedélyének reményében megkezdte a törvényellenesen, felsőbb rendeletre megvont nyugdíjak folyósítását. Saját jogú nyugdíjasoknak négyszáz, özvegyeknek kétszáz forint nyugdíjat küld előlegként.

•

A Nyugdíjintézet Ideiglenes Forradalmi Bizottsága közli, hogy az intézet minden nyugdíjas novemberi ellátását továbbította a postaközpont leszámítoló hivatalához, mégis akadályok vannak a kifizetésnél. Az Intézet felhívja a postahivatalokat, hogy a nyugdíjak kifizetését haladéktalanul kezdjék meg.

Nálunk így kezdődött...

Azzal kezdődött, hogy az események gyorsabban peregtek péntek délután. A Ferenc-aknánál addig nem mentek le a bányászok, míg az idegen címer, a vörös csillag az akna felett volt. Leszedték. Egy másik csoport nemzeti és gyászkokárdákat osztogatott, a Beszállő-aknánál elégették a káderlapokat. Győr, Fehérvár, Veszprém, Inota és Pét gyors egymásutánban küldték gyalogosan, vagy gépkocsival küldöttjeiket. Segítenünk kell Pestet! Ez volt az egységes elhatározás. A Petőfi-szállóra feltűztük a nemzeti lobogót

— Este öt órára a Főtéren! — Adtuk szájról-szájra. És a tömeg hömpölygött az utakon. Az egységes nemzeti gondolat, szolidaritás Pesttel, szárnyakat adott a népáradatnak. S Várpalota megindult, hogy történelmét tiszta új lapra írja. Délután öt óra. A tömeg a szovjet emlékmű elé ért, döntsük le! Pillanatok alatt előkerült a Dózer. Lánc is akadt. Addig valaki — egy a nép közül — felmászott a szobor tetejére, s leütötte a csillagot. Majd a láncot erősítette fel. — Tyű, de melegem van — mondotta boldog mosollyal a dózeros, s ingújjra vetközött. A szobrot ledöntötte a népakarat. Hatalmas robajjal ért a földre. Pillanatig feszült csend, egy hang elkezdte a Himnuszt, majd ezer torok vette át. Felemelő, megható pillanat volt ez. Kemény férfiak szeméből gördültek a könnycseppek. És hagyták hogy leperegjen az arcukon, végig, rá a gyászszalagos nemzeti kokárdára. Majd felkarsant az egetverő éljen.

Harasta Gyula elszavalta a Talpra magyart! Valaki elkiáltotta magát: — Gyerünk a pártbizottságra! Ott kapunk fegyvert. — S a tömeg megindult, odaérve láttuk, hogy géppuskacső mered felénk, Nemoda és Szekeres ezredes álltak mögötte. A tömeg bebocsájtást kért. Egy hang bekiáltotta: — Nem akarunk rombolást és vért, engedjetek be! — Csak háromtagú küldöttség jöhet be, — volt a válasz. De már ekkor az előtér ablakait a tömeg betörte. S fegyverekhez jutottunk. Szekeres ezredes lövést adott a hazafiakra. Rózsás Károly honfitársunk megsebesült. A kiömlő vér olaj volt a tűzre, s a tömeg a fegyvereseket lefegyverezte, a géppuskát a büfébe húzták, majd ismét a Főtér felé indultak. Most már fegyverrel a kézben. A helyőrség parancsnoka vonakodott fegyvert adni a nép kezébe. Semleges magatartást tanusított. — Nem támadok, de nem is segítek! — Ezzel egyidőben egy fegyveres csoport a rendőrség elé ment. A helyi rendőrség, Böhm századossal az élen, rövid tanácskozás után a fegyvereket átadta a felkelőknek.

A nép rendőrsége mellettünk állt.

Ezalatt a nagyobb csoport a Főtéren követeléseit sorolta. Nemzeti hadsereget. A szovjet csapatok azonnal hagyják el az ország területét. Szűnjön meg az egypárt rendszer. A követelések kibontakozását éles fegyverropogás szakította félbe. — Jönnek az oroszok! — S a többezer ember, fegyveres, fegyvertelen, pillanatok alatt szétfröccsent, s fedezékbe húzódott. Már-már azt hittük, hogy fiataljaink megijedtek, elfutottak. De nem. Mindenfelől meghajolva, a házak falaihoz lapulva szaladt a fegyveres ifjúság a torkolattűz irányába, az Akna-csárda felé. Itt közbe kell vetnem, hogy bámulatos volt és csodálatraméltó a vájáriskola melletti Közért alkalmazottjainak hidegvérű, hazafias helytállása, akik a legnagyobb pergőtűzben önfeláldozóan látták el a fegyelmezett forradalmi nép szükségleteit. Mellettem egy 14—15 év körüli élénktekintetű fiucska szaladt. Rám nézett. Én meg rá. Összekacsintottunk, s nevettünk. Boldogan, szabadon. A fedezékbe érve, egy tiszt a gyerek kezéből ki akarta venni a puskát. — Öcsi, te ehhez úgy sem értesz, majd egy katonaviselt ember... — Be sem fejezhette a tiszt, a gyerek kiegyenesedett, farkasszemet nézett vele, két marokra fogta fegyverét és így válaszolt: — Akkor inkább fejbelövöm magam, én anyukámért, s apámért akarok törleszteni. Hagyja nálam a puskát! — S ebben a pillanatban, megvallom őszintén, mi nagyon kicsinek és gyengének éreztük magunkat. Furcsa melegség áramlott végig bennünk. Ott láttam a géppuska mellett Dániel Lajos szobatársamat, hatalmas termetű, fiatal lelkes barátomat, neki nem jutott már fegyver, egy óriási dorongot fogott a kezében és szomorúan nézett hol rám, hol a géppuskára. Küzdött a könnyeivel. — Laci, Laci — mondogatta, — ha ezt én kezelhetném. — S ezekből az egyszerű szavakból tisztán csendült ki a hazaszeretet. A fiú, aki a géppuskát markolta, nem lehetett több 17 évesnél, úgy örködött fegyverén, mint legdrágább kincse felett. Emlékszem, még mondoltuk neki: — Pajtás, nem lesz az ott jó, a kőkerítés csonkon, oldalazó tüzet is kaphatsz a nagy repeszhatás mellett. — Ő ekkor sem engedett fegyveréhez nyúlni, sajátkezüleg tolta át azt a rendőrségi épület oldalához. Közben szorgos kezek hatalmas ölfákat fektettek kersztbe az uton. Többfelé az idősebbek oktatták a fiatalabbakat: — Így fogd a fegyvert! Állandóan változtass tüzelés után helyet.

Egyszerre csak az uton látólávolságra egy gépkocsi közeledett. Egy zömök szőke fiú átkiáltott a túloldalra: — Ha tüzet kezdenek, válaszolunk. — Dermesztő csend lett. A gépkocsi egyre közelebb ért, lámpái hamiskásan pislogtak. Már csak 10—15 méterre van tőlünk. Mögötte pótkocsi, s oldalán, tetején géppisztolyos oroszok. A következő pillanatban a gépkocsiról tüzet nyitnak ránk. A gépkocsivezető hirtelen fékez, kiugrik. Karjait megadásra emeli, a kocsiparancsnok, egy orosz őrnagy ekkor hátulról fejbelövi. Ezután pusztító, gyilkos pergőtűz. Pillanatok alatt megsebesült egy géppuskásunk és egy puskásunk. Az oroszok eszeveszetten ugrálnak ki a gépkocsiból. Az egyik egy kapu felé rohan. A gépkocsinál tüzelő oroszok felé egy kézigránát repül. Egy 16 év körüli, bányászleány dobta. A gránát a motor alatt áll meg, a következő pillanatban óriási robbanás, többen a légnyomástól elvágódtak, hatalmas lángtömegek szöktek az ég felé. Azután hosszú ideig fültépő ropogás. A kocsiban lőszert, a pótkocsiban húst szállítottak. A lőpor, a hús, a vér és ruhaszag már-már türhetetlen. A ropogás idegtépő hangorkánja csendesül. Mentő közeledik. Dudája ismerős. — Engedjétek, mentő! — kiáltják a fiúk. Sebesültjeinket összeszedik. Említésre méltó orvosi karunk és a mentőszolgálat hazafiainak hősi helytállása e kritikus időkben. Később két orosz sebesültet is beszállítanak. Az egyik fegyvert kér, hogy fejbelője magát, a másik remeg és azt hangoztatja, hogy Várpalota második Budapest. — Találkoztok ti még az országban sok második Budapesttel! — szólal meg mellettem egy forradásosarcú, csillogó szemű fiatal parasztfiú. Ezt nem vitattuk, ehhez nem kell kommentár.

A leselkedő, alattomos, gyilkolrejtegető sötétség elterpeszkedett. Mi lassan hazaszállingóztunk. Megéheztünk. — Vacsora után újra itt! — mondogatták a fiúk S névtelenül, a szabadság szent tüzével szívében, oszlott szét a maroknyi csapat, hiszen tudtuk, nemsokára világosság lesz kicsiny, drága hazánkban.

Sándor László

Velünk van az egész világ

Jól működik a Légihíd — további nagymennyiségű külföldi gyógyszer és élelmiszerszállítmány érkezett a Ferihegyi repülőtérre

A magyar szabadságharcos hősök és a rászoruló lakosság részére kedden és szerdán ismét nagymennyiségű gyógyszer és élelmiszerszállítmány érkezett a ferihegyi repülőtérre. A légihídon a forgalmat csaknem tíz magyar repülőgép látja el. A külföldi segélyszállítmányokat, amely többek között Angliából, Svájcból és Ausztriából érkeznek, Bécsben gyűjtik össze és a légihíd rendszeres járatával érkeznek Budapestre. Kedden például 21 megrakott repülőgép szállt le Ferihegyen, köztük lengyel, román, belga és svájci gép is. Szerdán husz repülővel várnak gyógyszert és élelmiszerszállítmányt. Tíz gép a délelőtti órákban meg is érkezett, s rakományát a Vöröskereszt központjába már eljuttatták.

Fontos kormánynyilatkozat a magyar és lengyel nép követeléseinek helyességéről

Peking (TASZSZ) Az Uj-Kina hírügynökség jelentése szerint a Kinai Népköztársaság kormánya nyilatkozatot tett a Szovjetunió kormányának október 30-i nyilatkozatáról.

A Kinai Népköztársaság kormánya többek között úgy vélí, hogy az öt elv, mégpedig

az állami szuverénitás és a területi épség tiszteletbentartása, a meg nem támadás, az egymás belügyeibe való be nem avatkozás, az egyenjogúság és a kölcsönös előny, valamint a békés egymás mellett élés,

kell, hogy az egész világ országai között a kölcsönös viszony megteremtésének és fejlesztésének alapja legyen.

Minden szocialista ország független és szuverén állam. A szocialista országok csak ilymódon érhetik el az igazi testvéri barátságot és a szolidaritást, a kölcsönös segélynyújtás és együttműködés révén. Így érhetik el céljukat: a közös gazdasági fellendülést.

Mint a Szovjetunió kormányának nyilatkozata rámutat, a szocialista országok közti viszonyban hibák is voltak. Ezek a hibák egyes szocialista országok közti félreértésekre és elidegenedésre vezettek. A félreértések és elidegenedés miatt néha feszült helyzet is keletkezett.

Az ilyen hiba — mondja a továbbiakban a kinai nyilatkozat, — a burzsoá sovinizmus hibái. Az ilyen hiba, különösen a nagyhatalmi sovinizmus hibája, szükségképpen komolyan megkárosítja a szocialista országok szolidaritását és közös ügyét.

Állandó nevelő munkát kell végeznünk az egész nép körében, hogy erélyesen küzdjenek a nagyhatalmi sovinizmus ellen.

Nyugat-Berlin felhívása Budapest megsegítésére

Berlin (DPA) Dr. Otto Suhr, Nyugat-Berlin főpolgármestere bejelentette, fel akarja szólítani a nyugati fővárosokat, hogy indítsanak akciót Budapest megsegítésére

Olaszországban tízperces munkabeszüntetéssel áldozták a magyar felkelés áldozatai emlékének

Róma (DPA) A Keresztény és a Szociáldemokrata Szakszervezetekhez tartozó munkások kedden egész Olaszországban tízperces munkabeszüntetéssel emlékeztek meg a magyar felkelés áldozatairól. (MTI)

Jugoszlávia két vagon gyógyszert és egészségügyi felszerelést küld Magyarországnak

BELGRÁD (Tanjug). A Jugoszláv Szövetségi Köztársaság Végrehajtó Tanácsa elhatározta, hogy a Jugoszláv Vöröskereszt útján egyenlőre két vagon gyógyszert és egészségügyi felszerelést küld a Magyar Vöröskeresztnek.

Ezenkívül egy vagon konzerv-élelmiszert és egy vagon cukrot is küld a Jugoszláv Szövetségi Végrehajtó Tanács a Magyar Vöröskeresztnek.

Nagy Imre távirata a Szovjetunió Legfelső Tanácsa Elnöksége elnökének

Őexcellenciájának, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnöksége elnökének

Excellenciás Úr! Moszkva

A Magyar Népköztársaság kormánya haladéktalan tárgyalásokat kíván kezdeni a szovjet alakulatok kivonulásáról Magyarország egész területéről.

Hivatkozással a Szovjetunió kormányának legutóbbi nyilatkozatára, amelyben kijelenti, hogy kész tárgyalásokat folytatni a magyar kormánnyal és a varsói szerződés más részvevőivel a szovjet csapatok kivonásáról Magyarországról, a magyar kormány felkéri a szovjet kormányt: jelölje ki küldöttségét a tárgyalások mielőbbi megkezdésére és egyben kéri, jelölje meg a tárgyalás helyét és időpontját.

Fogadja Excellenciás Uram őszinte nagyrabecsülésem kifejezését.

Budapest, 1956 október 31. *Nagy Imre*

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke

A Svéd Kommunista Párt szimpátianyilatkozata a magyar felkelés mellett

Stockholm. (DPA) A Svéd Kommunista Párt főtitkársága kedden nyilatkozatban fejezte ki rokonszenvét a magyar felkelés iránt. A nyilatkozat hangoztatja: „Mi támogatjuk a dolgozó magyar népnek a nemzeti függetlenségért, a demokráciáért, a szocializmusért folytatott harcát. Reméljük, hogy a magyar nép további vérontások nélkül megtalálja azt az utat, amely egyesít minden haladó erőt."

A Svéd Kommunista Párt egyben felhívást adott ki a Vörös Kereszt és más segélyező szervek támogatására. Ezenkívül követelte, hogy a béke érdekében mind Keleten, mind pedig Nyugaton vonják ki az idegenben állomásozó csapatokat. (MTI)

Szabadságharcunk hősi halottainak emlékezete

Halottak napján évről-évre mindenki szeretettel emlékezik meg kedves halottairól. A holtak iránti kegyelet mostani ünnepnapján a fájdalmas visszaemlékezés szelíd érzéseihez egy másik érzés is kapcsolódik a magyar lelkekben, amely dicső nemzeti szabadságharcunk hősi halottainak szól. Ez az érzés a lángoló büszkeségé. Büszkék vagyunk arra, hogy magyarok vagyunk és közülünk támadtak azok a nagyszerű hősök, azok a világtörténelemben példa nélkül álló bátor fiatalok, a szabadságunkért életüket áldozott ifjak, nők és férfiak, akik Budapesten és vidéken frissen hantolt sírokban pihennek és akiket ma az egész szabad világ velünk együtt forró könnyekkel és mély részvéttel gyászol.

Nyugodjatok békében, szabadságküzdelmünk hős vértanúi! Mi, akiknek halálotokkal megszereztétek a régen sóvárgott szabadságot, az emberséges élet légkörét nem akarunk méltatlanok lenni emléketekhez. A vértelen szerzett szabad életet bátran, örökre megőrizzük!

NEM! NEM! NEM!

Nem alkuszunk, nem restaurálunk,

a régit kinőttük, újat akarunk mert győztünk!

Szabad választásokat a világ szeme előtt!

Nem akarunk átöltöztetett ÁVH-t

Nem akarunk oroszt látni

Több bizonyíték kell!?

A nemzeti forradalom hatalmas lelkesedésétől ujjong az egész ország. Vad idegen, egymást soha sem látott emberek csókolóztak össze az utcán, amikor megtudták a gyülölt vezetők leváltását. A nép szabadságot, függetlenséget, semleges országot akar.

Ezek jutottak eszembe, amikor vasárnap este a rádió közölte, hogy Nagy Imre miniszterelnök magához kérette Andropovot, a Szovjetunió magyarországi rendkívüli meghatalmazott nagykövetét és felszólította, hogy a magyar kormány az újabban Magyarországra érkezett szovjet alakulatok haladéktalan, azonnali visszavonását követeli. Felötlik önkéntelenül az emberben a mérhetetlen csodálkozás, egyeseknek még mindig nem nyílt ki a szemük, még mindig nem látnak tisztán? Nem volt elég az ezerszám meghalt hősök vére, a tízezerszámra megsebesültek fájdalomkiáltása ahhoz, hogy belássák: Magyarországon nincs szükség semilyen megszálló hatalomra. Még több bizonyítékot akarnak!?

Szolgálhatunk több bizonyítékkal. Helyreállt a rend az egész országban, az egész magyar nép a megszálló hatalom csapatainak kivonását követeli. Nem akarunk tovább várni. Azt akarjuk, hogy a mi országunkban ne legyen sem orosz, sem más nemzetnek megszálló katonasága. Azt akarjuk, hogy az ország semleges legyen, hogy a nép saját maga, minden külső és belső erőszak nélkül intézhesse az ügyeit, kössön kereskedelmi szerződéseket, határozhassa meg társadalmi rendjét. Ehhez bizonyíték az a hatalmas nemzeti forradalom, ami az egész országon rendben, fegyelmezetten végiglángolt, aminek legelső követelése vérrel, vérnélkül, sztrájkkal, egyszóval: vonják vissza az oroszokat.

Ime a bizonyítékok. Ha ez nem elég, akkor a nép többet is fog mutatni. Harcos, töretlen ellenállást továbbra is, ha kell, mi magunk is nélkülözni fogunk, de egy szem gabonát, egy deci olajat, egy darab ipari cikket sem adunk senkinek, amíg nem rendelkezünk szabadon magunk felett, amíg nem rendelkezünk szabadon országunk, népünk sorsával. Ehhez jogunk van. És a mi jogunknál nagyobb erő nincs, sem az erőszak, sem az árulás nem gyürheti le ezt.

Annyi bizonyítékot adunk, amennyi csak kell.

HAZASZERETET

Sokat hallottunk az elmúlt években a hazaszeretetről. Brosúrák tömege, szemináriumok előadói szajkózták a hivatalos álláspontot: igazán csak akkor szereted a hazát, ha szereted a Szovjetuniót. Legbensőbb nemzeti érzésünket, a hazaszeretetet próbálták elfojtani bennünk azzal, hogy eltörölték március 15-ét, hogy elfelejttették velünk nemzeti színeinket, hogy elhallgattatták a magyar mezők madárdalát. Itt csak úgy volt szabad énekelni, ahogy a brosúrák nyelve megszabta az irányvonalat. Ez a hamis irányvonal szabályozta, gyúrta sok ember tehetségét a sablonok felé. S ahogy egyre egységesebbé vált a sablon, úgy sorvadt a tehetség, de úgy növekedett robbanásig a keserűség is szívünkben.

Nem láttam soha a Szovjetuniót, hogyan szerethessem? S ezért nem szerethetem a hazámat sem?! Milyen aljasságra utasították a magyart!

Igyekeztek, hogy mélyre vésődjék agyunkban ez a nemzetellenes gondolat és közben látni kellett, mint adják el aprópénzért az „internacionalizmus" szellemében földünk kincseit, mint árusítják ki bársonyszékből a mi vagyonunkat. Akik látták mindezt, elvégezték magukban a lelki nagytakarítást és szót emeltek a nemzetárulás ellen.

És népünkben is megért a felismerés, mikor október 23-án egyemberként kiáltott fel: nem, nem tovább! A magyar haza ne legyen zsarnokoké, legyen a miénk, szerethessük azt szabadon, ebben a hazában a magyaroknak legyen szavuk. Azoknak, akik fenntartják és éltetik ezt a hont, akik nem feledkeztek meg sorsáról a legvalságosabb pillanatban sem. Azoknak, akik magyarok tudtak maradni, mikor a haza függetlenségének kivívásáról volt szó, akik a fegyverek elhallgatásával is fegyelmezetten állnak a forradalmi tanácsok mögött és ha szükséges, újra fegyverrel készek biztosítani a forradalom vívmányait.

A haza féltése lobbantotta lángra a magyar szíveket, ez fogta egységbe az egész nemzet erejét és éppen azok ellen, akik internacionalizmusról papoltak nekünk. Nem akarunk ellenségeskedést egyetlen országgal sem. Egyet akarunk, azt, hogy ne legyünk idegen gyarmat, mert aki ezt akarja, az nem lehet magyar!

A külügyminisztérium forradalmi bizottságának nyilatkozata

A külügyminisztérium forradalmi bizottsága az önálló nemzeti független magyar külpolitika kialakítása érdekében a következő lépéseket tette, illetve teszi, amelyeknek megvalósítására az egész magyar nép támogatását kéri:

1. Közöljük a nyilvánossággal, hogy október 30-án délelőtt eljuttuk a Minisztertanács elnökéhez javaslatunkat, amelyben kidolgoztuk Magyarország örök semlegességének megvalósításához szükséges intézkedéseket.

Véleményünk szerint Magyarország örök semlegességének a nagyhatalmakkal és a szomszédos államokkal való elismertetése az egész magyar nemzet, sőt Közép-Európa népeinek alapvető érdeke a jelenben és a jövőben egyaránt.

2. A jelenlegi nehéz gazdasági helyzetben fontosnak tartjuk, hogy a kormány a nagyhatalmakhoz forduljon és anyagi támogatást kérjen.

3. A külügyminisztérium forradalmi bizottsága követeli, hogy a magyar nemzet kincsét, a bauxitot, és főleg az uránt, a nemzet jólétének megteremtésére használják fel.

4. Az ENSZ legközelebbi ülésszakán Magyarországot olyan delegációnak kell képviselnie, amely az egész nemzet bizalmát élvezi. Megtettük az intézkedéseket, hogy a már kijelölt delegáció ne utazzék el az ENSZ közgyűlésére, és Horváth Imre, valamint Sik Endre delegátusok jelenleg úton vannak vissza Budapestre.

5. A Forradalmi Bizottság javaslatot készített, amelyet a kormánynak haladéktalanul továbbít a sztálinista, rákosista követek leváltására. Intézkedések történnek továbbá a még nem felelő követségi beosztottak visszahívására is. Szükségesnek tartjuk, hogy hazánkat olyan néphez hű hazafiak képviseljék, akik a nemzet érdekeiért a győzelmes forradalom előtt és alatt is harcoltak.

6. Követeljük, hogy a magyar kormány közölje a Szovjetunióval, hogy Budapesten meg kívánja kezdeni a szovjet csapatok azonnali kivonásáról és a két ország viszonyának a teljes egyenlőség alapján való helyreállításáról folytatandó tárgyalásokat.

Budapest, 1956. november 1.

A külügyminisztérium Forradalmi Bizottsága. (MTI)

Végre van bölcsőde

A volt városi pártbizottság székhelye közismerten a legszebb épület az egész városban. Azt is mindenki tudta, hogy a ház nem volt kihasználva, a kis létszámú függetlenített személyzet csak lézengett a hatalmas épületben. Éppen ezért osztatlan örömet keltett a Nemzeti Forradalmi Tanács határozata, amely szerint az épületben bölcsödét rendeznek be.

Csütörtökön nagyobb számú nőküldöttség jelent meg az épületben, anyák és óvónők, akik megtekintették az épületet, felmérték a lehetőségeket és nagy örömmel tapasztalták, hogy gyönyörű bölcsödét lehet berendezni, ahol a kicsik egészséges körülmények között, gyönyörű parkban tölthetik idejüket. A Nemzeti Forradalmi Tanács határozata egy régi, fájó kérdést oldott meg és így biztosítva van az eddig eléggé rossz körülmények között nevelt kisgyermekek gondozása.

Az olimpiai játékok elé

Rövid idő választ már csak el bennünket attól, hogy az ausztráliai Melbourne-ben a világ népeinek sportolói hatalmas erőpróbán mérjék össze erejüket, tudásukat és sportszeretetüket.

Mikor e sorok íródnak, akkor hazánkban még mindig a véres és borzalmas forradalom tartja rettegésteli bizalomban az embereket. Szép fővárosunk, Budapest nagy resze az ostromra emlékeztető romos képet mutat. A házakon nemzetiszínű zászlók, egyikre másikra már felvarrták a Kossuth-címert. Az utcákon tömegek vonulnak és mindenki szemében egy nagy-nagy kérdés fénye tükröződik: Mikor lesz béke, mikor tudjuk élvezni kivívott szabadságunk áldott gyümölcsét?!

A súlyos harcok, a nagy áldozatot kívánó vérzivatar közepette sem feledkeztünk el azonban arról, hogy sportolóink, a szabad nemzet hű fiai elindultak az olimpiászra, erre a nagy nemzetközi tornára. Az első, körülbelül 20 tagból álló csoport még a nagy belső átalakulás előtt hagyta el az országot. Vitték magukkal a magyar zászlókat és rajtuk a gyűlölt, néptől idegen címert. Üzenjük nékik, hogy a mi címerünk most és mindörökké már a történelem által szentesített dicső Kossuth címer. Ezt kell feltűzni azokra a lobogókra is, melyeket az első csoport magával vitt.

A napokban indult el sportolóink és kísérőink zöme. A MÁV dolgozóinak sztrájkja miatt nem indulhattak el vonaton, így gépkocsikkal mentek Prágába, hogy onnan folytassák útjukat Melbournebe. Ők már a forradalmi Magyarország területéről indultak el és vitték, vitték büszkén a Kossuth-címeres zászlókat. A csoporttal az eredetileg tervbevett kísérők helyett nyolccal kevesebb utazott el, s az itthonmaradt kísérők helyére ugyancsak sportolók kerültek.

Kis nép vagyunk, de sportolóink az olimpiai játékokon nagyhatalommá tették hazánkat. Büszkén elmondhatjuk tehát, hogy sportnagyhatalom vagyunk. A berlini, londoni és helsinki olimpiai versenyeken sportolóink minden esetben az elsők közé küzdötték fel magukat, dicsőséget és tiszteletet érdemelve ki ezáltal a magyar népnek.

Hisszük és tudjuk, hogy a melbourne-i olimpián újabb magyar győzelmek születnek. Biztosak vagyunk abban, hogy a Kossuth-címeres magyar zászló sok-sok esetben repül majd fel az olimpiai stadion győzelmi árbocára. Lélekben mindannyian sportolóinkkal vagyunk, velük együtt küzdünk a győzelemért. Szinte átjuk az olimpiai stadion százezres újjongó tömegét, halljuk örömteli újjongásukat, amint majd e kis nép nagy fiainak győzelmét üdvözlik. Tudjuk, hogy szerte a világon rádiókészülékek és televíziós vevők előtt embermilliók figyelik majd e szabaddá vált hősi nemzet szabad sportolóinak győzelmes, büszke diadalútját.

MAGYAR OLIMPIAI SPORTOLÓK! Testvéreink! Veletek vagyunk! Veletek dobog 9 millió magyar szíve és mellettetek áll az egész szabad világ. Olimpiai győzelmetek legyen a szabad magyar nép első békés diadala. Hirdesse a földkerekség minden igaz lakójának, hogy nem pusztult el a magyar, kezébe vette sorsa és jövője irányítását, a maga boldog, szabaddá vált életének irányítását.

Sok sikert, sok szép győzelmet kívánunk sportolóinknak.

Benkeházi László

Egymillió márka segély

Bonn. (DPA) A Német Szövetségi Köztársaság kormánya kedden elhatározta, hogy egymillió márkát adományoz a magyar lakosság számára.

VÁRPALOTAI NAPLÓ
A Városi Nemzeti Forradalmi Tanács lapja
Felelős szerkesztő: Gaál Sándor
Felelős kiadó. Kelemen Károly
Veszprém megyei Nyomda Vállalat
Felelős vezető: Steltzer Ferenc

Napi KRÓNIKA

A Petőfi-szállón egészséges, hazafias kezdeményezést indítottak bányászaink. Minden bányász anyagi tehetségéhez mérten adakozik budapesti sebesült honfitársaink megsegítésére. Ezt a mozgalmat a Nemzeti Forradalmi Tanács helyesli és ehhez csatlakozik.

Várpalota és környéke termelőitől egyre sürűbben és nagyobb mennyiségben érkeznek a várpalotai termelőszövetkezetek helyiségeibe a budapesti lakosságot segítő élelmiszer adományok. Legutóbbi napokban pl. a tésiek 800 kg burgonyát, 12 láda almát adományoztak a budapesti II. számu gyermekklinika részére. Ugyancsak a tési termelők adománya 18 mázsa burgonya, 7 láda alma, a János kórház sebészeti osztálya részére.

Jenő községből 15 mázsa burgonya, 1 mázsa bab érkezett Budapest lakósága részére. A Forradalmi Nemzeti Tanács felkéri a város és környéke termelőit, gazdákat, hogy vegyenek példát az egyre szélesebbkörü hazafias adományozóktól és csatlakozzanak minél nagyobb számban városunk termelőinek e hazafias megmozdulásához.

Egy Pétről érkezett küldöttség bejelentette, hogy biztosítja a Nemzeti Forradalmi Tanácsot affelől, hogy az olajgyáriak benzint és gázolajat sem az oroszoknak, sem más forradalmunktól idegen elemeknek nem adnak. Kérik, hogy a karbantartási munkálatokat ne tekintsék sztrájktörésnek.

Egy őrjáratban lévő nemzetőr csoportunk értesült arról, hogy Csószpusztánál 10—16 főből álló polgáriruhás fegyveres személyek fosztogatják a lakosság élelmiszer készletét. A hír vétele után a helyi nemzetőr csoport a várpalotai katonai helyőrséggel karöltve a fegyvereseket elfogta. A fegyveresek az államvédelmi hatóság katonái voltak, kiknek zsebében az oroszlányi rabok pénzéből 13.000 forint készpénz volt szétosztva. A helyi forradalmi katonai tanács az elfogottakat őrizetbe vette.

Szerencsétlenség a péti úton

A péti munkások egy csoportja, akik Ősiben laknak, a legfontosabb üzemfenntartási munkára indultak el a gyárba. Egy ismeretlen, katonaruhába bújt briganti kocsijába ültek fel, amely rendszámtábla nélkül közlekedett és állítólag Pétfürdő felé vette útját. A hatalmas sebességgel közlekedő gépkocsi a péti kanyar előtt fokozta az iramot és a soffőr az ülésen végigfeküdt, így védte életét. A gépkocsi természetesen felborult. A szerencsétlenségnek két súlyos és kilenc könnyebb sebesültje lett.

A szerencsétlenül járt, épségben maradt dolgozók mit sem sejtve, az előre megfontolt emberölés szándékáról, a soffőrt is kimentették a kocsi alól, aki a pánikot kihasználva, eltűnt. A gépkocsi, mint utóbb kiderült, a 4. sz. Mélyépítőé volt, onnan kölcsönkérték, majd ismeretlen tettesek vették birtokukba. Jó lesz, ha a jövőben ismeretlen vezetővel járó gépkocsikra nem ülnek fel a dolgozók, hiszen tudjuk, hogy forradalmunk nem mindenkinek tetszik és jobb elővigyázatosnak lenni.

Mi a jelenlegi feladata a MEFESZ-nek?

Az egyetemi MEFESZ szervezetnek most három fő feladata van, amelyért a legnagyobb lelkesedéssel és odaadással dolgozik.

Az első: amig egy szovjet katona is Magyarország területén van, a tanítást nem engedjük elkezdeni, sem az egyetemen, sem a középiskolákban, mert ez az első és legfontosabb követelésünkért folytatott harcnak a feladását jelentené.

A második: minden áron meg kell akadályozni — és ezért is szerveztük meg a nemzetőrséget, — hogy a Pestről vidékre szökött ávós banditák itt próbáljanak álruhát és igazolványt szerezni, mert Pestről most vidékre özönlenek az ávósok. Itt is a megyében nagyon sok van, és ezektől meg kell tisztítani az országot. A munka egyre nehezebb lesz, mert egyre többen szöknek ide Pestről.

A harmadik: A hírszolgálat éjjel-nappal dolgozik, a megye kéréseit igyekszik a MEFESZ tagok útján teljesíteni. Tanácsokat ad és embereket küld ki széjjel a megyében, hogy minél hamarabb sikerüljön diadalra vinni szent ügyünket. A MEFESZ harcol azért, hogy követeléseink teljesüljenek. A fegyveres felkelést már megnyertük. Két úton folyik a harc tovább: megtisztítani az ávósoktól az országot, és megvívni a szellemi csatát, hogy egységes maradjon a magyar nép, és egységesen küzdjön azért, hogy követeléseink teljesüljenek.

Az alumínium, az uránérc, a szaktanácsadók és egyebek

Önkény, gazdasági leigázottság, kiszipolyozottság! Ez volt Magyarország több mint egy évtizeden át. A hazaáruló Rákosi, Gerő és Hegedüs szolgai módon elbitangolták a magyar föld kincseit az oroszoknak, s még voltak olyan arcátlanok, hogy álszent képpel nyersanyagszegénységünkről hazudozzanak.

Igaz, vasércben és néhány ásványi alapanyagban nem bővelkedünk. De ez nem is fontos, mert bauxitunk, uránércünk bőven fedezte volna vasérckészleteink hiányát, különösen akkor, ha a Rákosi-klikk a sztalini iparosítási politika gondolkodásnélküli lemásolásával nem épített volna olyan gyárakat, amelyekre több a ráfizetés, mint a nyereség.

S mi van az alumíniumunkkal? Bőven van belőle, de mi édeskeveset használtunk fel e drága fémből. Egyik jóismerősöm, munkásember mondta a nyáron: — Miért olyan drágák nálunk az alumíniumból készült tárgyak? — S meg is adta rá a választ. — Elviszi az orosz potomáron.

Ezt akarták az uránnal is. Eddig már 15 mázsányit el is szállítottak belőle. Magyar kézbe a magyar uránt!

Itt van a szaktanácsadók kérdése. Az orosz szaktanácsadók ott voltak mindenütt az ország politikai, katonai, gazdasági életében, kezükben tartva az irányítást. Konduktorov Igor (mások szerint Leó) szovjet állampolgár például Kós Péter néven az ENSZ-ben képviselte a szovjetet s nem Magyarországot. Most már köztudomású, hogy a Rajk és más politikai pereket Rákosival és Farkassal együtt szovjet csekisták készítették elő. Mindenütt orosz! Bénítóan, lealázóan uralkodtak egész életünkön. Bénítóan, mert szakembereink csak azt tehették, amit a tanácsadók mondtak. De próbálták volna nem azt tenni . . . Lealázóan, mert nagytudású, jólképzett tudósainknak, szakembereinknek ilyen kényszerkörülmények között kellett munkájukat végezni.

Óriási teher volt ez az országnak. Pontosan nem tudjuk, de egyes emberek, akik ilyen vagy olyan formában közelükben dolgoztak, horribilis összegekről 10—15 ezer forintos, vagy ennél több fizetésről beszélnek. S mindez magyar pénzből, a magyar munkások verejtékéből.

Elég volt ebből! A magyar föld természeti kincsei a magyaroké s csak annak adjuk el, aki a legtöbbet ad érte. De elég volt a szaktanácsadókból is. A mi tudósainknak, mérnökeinknek pedig, akik eddig el voltak zárva a külvilágtól, teret kell adni az érvényesülésre, szabad utat külföldre: Nyugatra és Keletre egyaránt. Tanuljanak, szerezzenek tapasztalatokat. És bizonyos, hogy a magyar szakemberek jobban megállják helyüket gazdasági életünk irányításában, mint bármilyen, ránkkényszerített, busásan megfizetett, idegen tanácsadó.

(H. J.)

Új rügyek fakadnak...

Igaz, hogy rovatunk címéül azt választottuk: új rügyek fakadnak. De talán helytelen volt ez a megállapítás, mert ezek a rügyek nem újak, nem napjainkban fogantak, hanem régóta, hosszú évekkel ezelőtt is megvoltak már. Megvoltak az íróasztalok fiókjaiban, az emberek titkos beszélgetéseiben, ahová nem láthattak kíváncsiskodó vizslaszemek. Megvoltak azért, mert az igazi nagy szenvedéseket az emberi eszméket sárbatipró napokban szülétnek a legnagyszerűbb és leglángolóbb írásművek. Ezek láttak most napvilágot. És itt kell leírni azt is, hogy a szabad nép és a szabad sajtó fogalmai nem választhatók külön. Erre a legfényesebb példákat maguk az események produkálták. Hiszen nem hívatta őket senki a szerkesztőség szobáiba, önmaguktól kerestek meg bennünket azért, hogy közreadják azt, amit a köznek, amit minden embernek szánnak. Az írók, akik most új rügyeket fakasztanak a város irodalmában, odébbrugva a maguk elé állított korlátokat, nagy és mély lélegzetet véve beszélnek a néphez az igazságról, hirdetve a felszabadult gondolatok mindent legyőző erejét.

Örömmel fogadjuk őket, mert ők a mi új, a mi szabaddá lett életünk hajtásai. Azok az írók és költők, akik a legnagyszerűbb múzsától, a szabad érzés mindent beragyogó fényének engedelmeskedve és attól megihletve siettek hozzánk. Hogy verseikben elmondják mindazt, amit mi valamennyien vallunk és érzünk, elindítsák az új rügyek fakadásának szép korszakát, ami már a nép, a mi történelmünk igazságának naplóját adja.

Tavasz az őszben

Az ezeréves nép
új hazáért indul,
idejét múlt pártok
utolsója csitul.

Zeng a Szózat.
Alszent bálványok ledőlnek,
élő Kossuth-címer a nemzet,
felkelnek a meggyötörtek.

Fel-fel kilencmillió !
Törjétek be Néró újját,
s mint a megáradt folyó
az erős gátat,
zúzzátok szét
a hazug harsonákat.

Fülünknek nem kell
idegen hang,
földünknek csizma,
idegünknek jaj,
de teremtő muzsika
lebegjen e tájon,
minden magyar
igazat találjon.

Igazat, nagyobb kenyeret
független hazában !
— ez a jelszó és vágy,
majd keserűséggel
telített cselekedet,
piros vér festi a pesti uccát,
s a drága, meleg
SZABADSÁGUNKAT szenteli meg.

Hulló őszi falevelek,
takarjátok sebeinket,
Könnyes arcú édesanyák,
mély a gyászunk
történelmünk aranylapjain,
de megvigasztal
hőn várt jövendőnk
munkálkodásunk derült napjain.

TÓTH ÁRPÁD.

Köszönet néktek...

Köszönet néktek pesti ifjak,
kik tüntetni mentetek
s feltártátok a kormánynak
reménytelen létetek.

Am a kormány belétek lőtt,
ezt kaptátok válaszul,
ilyen gyáva, gaz tettekre,
csak egy lakáj aljasul.

Szovjet tankok dübörögtek
az országban szerteszét,
s gyilkolták a magyar népet,
az ifjúság harcra kélt.

Széttaposott ifjú testek,
a kiontott drága vér,
vádat emel, óh, te zsarnok,
Hegedűs, te gaz pribék !

Hordának és csőcseléknek
mondtad te a hős magyart,
ki a szovjet rendszereddel
élni tovább nem akart.

Szabadság kell e kis népnek,
s le nem tesszük fegyverünk,
míg e harcot meg nem vívtuk,
rabok tovább nem leszünk !

Köszönet néktek pesti ifjak,
szabadságunk bajnoki,
hősi harcunk szovjet tankok
nem tudják elfojtani !

SZEKERES ENDRE.